

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	7
<i>S. Nagy Katalin</i>	
1. fejezet. Gazdaság és társadalom	9
<i>Kocsis János Balázs – Kopasz Mariann</i>	
2. fejezet. Kultúra és társadalom	33
<i>Csigó Péter</i>	
3. fejezet. Társadalmi rétegződés és egyenlőtlenségek	51
<i>Csigó Péter</i>	
4. fejezet. Fogyasztás a modern társadalmakban	75
<i>Janky Béla</i>	
5. fejezet. Társadalom térben	95
<i>Kocsis János Balázs</i>	
6. fejezet. Társadalmi kapcsolatok, társadalmi tőke	115
<i>Kopasz Mariann</i>	
7. fejezet. Társadalmi dilemmák a gazdaságban	133
<i>Orbán Annamária</i>	
8. fejezet. Emberi kapcsolatok szerepe a gazdaságban	157
<i>Janky Béla</i>	
9. fejezet. Szervezetszociológia közgazdászoknak	175
<i>Mészáros József</i>	
10. fejezet. Gazdaság, jólét, fejlődési utak	193
<i>Orbán Annamária</i>	
11. fejezet. Politikai gazdaságtan. A gazdasági cselekvések politikai környezetének elemzése	213
<i>Szakadát István</i>	
12. fejezet. A hálózati kooperáció gazdaságtana	233
<i>Bodó Balázs – Szakadát István</i>	
13. fejezet. A szociológia módszertana	263
<i>Mészáros József – Szakadát István</i>	
14. fejezet. Elméletek, hipotézisek, mérések, adatok	279
<i>Mészáros József</i>	
Névmutató	303
Tárgymutató	307

ELŐSZÓ

Szociológia közgazdász hallgatóknak

2006-ban jelent meg a Typotex Kiadónál a Budapest Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság és Társadalomtudományi Karának tankönyvsorozatában a Szociológia és Kommunikáció Tanszék **Szociológia** című könyve. Szerencsésebb lett volna, ha pontosabban jelöljük meg a címben is, hogy a Tanszék munkatársai által írt tanulmányok valójában a műegyetemi mérnök karokon folyó szociológia oktatáshoz illeszkednek, elsősorban a mérnökhallgatóknak szólnak.

Karunk 1998-ban alakult meg, 2001 óta újra van közgazdászképzés is a Műegyetemen. A közgazdász hallgatók szociológiát és gazdaságszociológiát tanulnak (a választható tárgyak között kultúraszociológia is szerepel). A szemlélet, az alapok közösek, ám a közgazdász hallgatók részére mégis fontos, érdemes volt összeállítanunk a mérnökhallgatók szociológia tankönyvétől eltérő tankönyvet. Itt a hangsúlyok a társadalom mellett a gazdasági élet, a társadalmi cselekvés (Max Weber) mellett a gazdasági cselekvés kérdéskörei, problémáira kerültek az elemzések, értelmezések során. Alapként természetesen megmaradt a társadalmi cselekvés (célracionális, értékrationális, emocionális vagy tradicionális cselekvés), ugyanakkor igyekeztünk bemutatni szociológiai módszerekkel a közgazdasági elméletek által kialakított fogalmak és törvények által leírt, gazdasághoz kötődő bizonyos fajta emberi cselekvéseket. A gazdaság tényezői racionálisan működnek (annak ellenére, hogy ezt sokan – főként a szakmán kívüliek – kétségbe vonják), a gazdaságszociológiában számos olyan elméleti modell létezik, amelyek választ adnak a gazdasági cselekvés, a gazdaság szereplőinek viselkedése, a gazdasági működés és hatások, a fogyasztói magatartás kutatóinak kérdéseire. A gazdasági rendszerek, a gazdasági változások társadalmi keretei, az emberi viselkedés ökonomiai megközelítése is témáink közé tartozik. A gazdasági és kulturális tőke összefüggései mellett külön fejezet szól a kultúráról.

Foglalkozunk a társadalmi szerződés olyan jellegzetességeivel is, mint a normák és a hálózatok, melyek a társadalom hatékonyabb működését teszik lehetővé (P. Bourdieu, R. D. Putnam). Nem maradhat el a települések társadalmi jellegzetességeinek, az urbanizációnak és a regionalizmusnak az elemzése sem, mindez összevetve a társadalomszerkezet alapproblémáival. A területi identitások, a helyi közösségek szerepe megnövekszik a mindinkább globális folyamatok által strukturált világban (M. Castells). A hálózati társadalomban zajló társadalmi változásokról, az új média világról, az elektronikus kommunikációról a kulturális változásokba ágyazottan szólnunk, arról, ahogy az egyes intézményi és kulturális kontextusokra jellemző feltételek között és folyamatok révén átalakulnak a normák, az értékek.

Szeretnénk elérni, hogy a hallgatók önállóan dolgozzák fel az egyes tanulmányokhoz kapcsolódó szakirodalmat, és ismerkedjenek meg az alapvető szociológia mérési módszerekkel is. Meggyőződésünk, hogy épp azáltal, hogy a szociológia vizsgálati tárgya az ember társadalmi lényként való viselkedése, hogy értelmezési keretet nyújt a társadalmi cselekvésekhez, a hallgatóknak segít abban, hogy személyes tapasztalataikat és önmagukat is jobban értsék. Aki jól tájékozódik, annak társadalmi közérzete – bizalma, biztonsága – is jobb lesz. A szociológia, mely egyszerre elméleti és empirikus tudomány, a világ és közvetlen világunk megértésének egyik eszköze. E kötet elolvasása után remélhetően néhány ellentmondás kitisztul, a valóság körülöttünk világosabbá válik.

Az első Szociológia kötetünket is Anthony Giddens szavaival zártam, így ildomos most is tőle idézni: „emberi lénynek lenni annyi, mint tudni ... azt, hogy mit teszünk, és azt is, hogy miért tesszük.”

S. Nagy Katalin

Névmutató

Adorno, Theodor 41, 44, 48
 Akerlof, George 149, 154, 159, 160, 163, 173
 Axelrod, Robert 135, 138

Baker, Wayne 91, 94
 Beck, Ulrich 62, 63, 65, 72, 197, 205, 212, 244
 Becker, Jan U. 244
 Bahtyin, Mihail 36
 Benkler, Yochai 261
 Benstock, Shari 100
 Bernstein, Basil 36, 37
 Bibó István 75, 222, 231
 Brown, Michael F. 251
 Bourdieu, Pierre 7, 24, 25, 32, 37, 38, 84, 85, 94, 125, 126, 130
 Bunge, Mario 272, 275, 278
 Burgess, Ernest W. 99, 103–106
 Burt, Ronald S. 125–127, 129–130, 173

Campbell, Colin 86, 89, 94
 Castells, Manuel 7, 62, 100, 112
 Clement, Michel 244
 Coase, Ronald 191
 Coleman, James 30, 117–123, 129–130, 276, 278
 Comte, Auguste 11, 14, 19, 133

Csaba Iván 170, 173
 Csabina Zoltán 165, 173

Dahl, Robert A. 215, 231
 Darwin, Charles 13, 18, 103
 De Graaf, Nan D. 125, 126, 130
 DiMaggio, Paul 30, 117, 131
 Duncan, B. 107
 Duncan, O. D. 107, 279, 302
 Durkheim, Emile 11, 17, 18, 22–24, 28, 176, 184, 273, 278

Elias, Norbert 34
 Erikson, Robert 55, 56, 67
 Elster, John 155, 269, 278
 Engels, Friedrich 14
 Etzioni, Amitai 190

Featherstone, Mike 61, 72
 Fehr, Ernst 162, 174
 Ferge Zsuzsa 55, 56, 68
 Ferguson, Harry 60
 Flap, Hendrik D. 125, 126, 130
 Frank, Robert 23, 41, 48, 82
 Fukuyama, Francis 123, 130, 155, 205, 212
 Fussel, Paul 90, 94

- Gál Róbert** 170, 173
 Galton, Francis 287
 Gambetta, Diego 142, 148
 Gans, Herbert J. 99
 Gauss, Carl Friedrich 286, 287
 Geddes, Patrick 99
 Geertz, Clifford 124
 Giddens, Anthony 8, 32, 58, 59, 62, 63, 65, 66, 72, 205, 206, 212
 Gil-White, Francisco 80
 Gintis, Herbert 160, 174
 Givon, Moshe 252
 Gneezy, Uri 164, 174
 Granovetter, Mark 30, 32, 116, 117, 124, 126, 129, 130, 168, 169, 174
 Goldthorpe, John H. 55, 67
- Habermas, Jürgen** 23
 Hall, Stuart 39, 48
 Hankiss Elemér 65, 72
 Harris, C. D. 105
 Hebdige, Dick 61
 Hegel, Georg Wilhelm Fridrich 22, 23
 Henrich, Joseph 79, 80, 162, 174
 Hofstede, Geert 186
 Hobbes, Thomas 133, 139
 Horkheimer, Max 41, 48
 Hotelling, Harold 248
 Hoyt, Homer 104, 105
 Hradil, Stefan 57, 72, 90, 92, 94
 Husserl, Edmund 19, 23
- Inglehart, Ronald** 91, 94
- Jacobs, Jane** 99, 100, 114
- Kant, Immanuel** 15, 23, 61, 69, 198, 204, 226, 236, 279
 Kish, Leslie 298
 Kruskal, William 297
- Lenski, Gerhardt** 55
 Lessig, Lawrence 261
- Leveleki Magdolna 165, 173
 Lin, Nan 124, 125, 127–130
 Lindenberg, Siegwart 76–79, 82, 83, 94
 Lipset, Seymour 57
 Lukes, Steven 215, 231
- Mannheim Károly** 21
 Marx, Karl 11, 14–18, 21–24, 27, 28, 53, 60, 176, 200, 201
 McCracken, Grant 87
 McEvily, Bill 171, 174
 Mayo, Elton 29
 Meegan, Perry 99
 Menger, Carl 26
 Merton, Robert K. 19, 23
 Mintzberg, Henry 181
 Mosteller, Friderick 297
 Mumford, Lewis 99, 114
- Ostrom, Elinor** 133, 135, 140, 155
 O'Reilly, Charles 168, 174
- Pareto, Vilfredo** 136, 149, 177, 248, 272, 273, 278
 Park, Robert Ezra 19, 103
 Parsons, Talcott 22, 23, 29
 Perrow, Charles 184, 192
 Platón 22, 133
 Polányi Károly 21, 29, 30, 116, 158, 174, 196, 204, 208, 212
 Popper, Karl 21, 22, 269
 Portes, Alejandro 124, 130
 Putnam, Robert D. 7, 117, 121, 122–124, 130, 131, 205, 280
- Reagans, Ray** 171, 174
 Rustichini, Aldo 164, 174
 Ritzer, Georg 88, 94
- Saint-Simon, Claude Henri** 14
 Sartori, Giovanni 290, 291
 Savage, Mike 100, 114
 Schein, Edgar 186, 187

- Schor, Juliet 82, 94
 Schmoller, Gustav 26
 Schulze, Gerhardt 60, 61, 67, 73
 Schumpeter, Joseph A. 27
 Schwartz, Michael 30
 Sen, Amartya 193, 194
 Sensenbrenner, Julia 124, 130
 Simmel, Georg 18–20, 25, 97, 98, 100, 103, 114
 Simpson, Hatheway 300, 302
 Smelser, Neil 29, 32, 155, 174, 212
 Smith, Adam 28, 133, 154, 164, 195
 Sombart, Werner 28
 Spencer, Herbert 18, 19
 Suppes, Patrick 284, 302
- Szalai Júlia** 68, 71, 72
 Szelényi Iván 55, 68, 112, 114
- Taylor, Fredrick Winslow** 29
- Ullmann, E. L.** 105
 Ullmann-Margalit, Edna 250
 Uzzi, Brian 165, 170, 174
- Veblen, Thorsten** 81, 84
- Wacquant, Loic** 68, 73
 Warde, Alan 100, 114
 Watkins, Jevons 269, 278
 Weber, Max 7, 11, 15, 16, 20, 21, 23, 24, 28, 53, 55, 134, 148, 154, 155, 176, 184, 185, 189, 196, 198, 199, 212, 214, 216, 220, 229, 231, 269, 272
 Welsch, Wolfgang 60, 61
 Werner, Güth 28, 161,
 Wessely, Anna 49, 59, 73
 Willmott, Peter 99
 Wilson, Elisabeth 100
 Windelband, Wilhelm 15
 Williams, Katherine 168
 Williams, Raymond 39
 Wirth, Louis 98, 99
- Woodward, J. 183
 Wright, von Georg Hendrik 268, 278
- Young, Michael** 99
- Zelizer, Viviana** 30
 Zuckerman, Ezra 171, 174
 Zukin, Sharon 117, 131

Tárgymutató

- államigazgatás** 69, 184, 185, 221, 222, 229, 230
- beágyazottság** 29, 30, 32, 94, 116, 117, 124, 129, 130, 158, 159, 172
- bizalom 65, 87, 117, 121, 122, 123, 124, 130, 134, 135, 140, 141–148, 153, 155, 165, 166, 171–173, 197, 206, 280
- blog 234, 241, 257
- célracionális cselekvés** 16, 27
- centralizáció 104
- civil közösség 122
- civil társadalom 23, 24, 41, 224, 230, 231
- cselekvéelmélet** 23, 213, 268, 270, 272, 273, 278
- cselekvéstipológia 27, 269
- csoportkohézió 171
- decentralizáció** 104
- dedukció 281
- deduktív nomologikus séma 273, 277
- dekoncentráció 104, 111
- dezurbanizáció 111
- divat 19, 21, 43, 57, 76, 87, 90, 92, 98, 110, 134, 254
- dzsentrifikáció 107, 108, 113
- életstílus** 10, 16, 25, 57, 59, 61, 63, 71, 90, 92–94, 108
- elméletalkotás 281, 282, 284, 286, 290
- erőforrás 9, 15, 18, 22, 58, 80, 81, 84–86, 92, 115, 120, 121, 123–130, 140, 145, 159, 174, 178, 180, 186, 196, 209, 210, 223, 229, 230, 236, 237, 241–245, 254, 258, 260,
- erős kötés 126, 127, 129
- erős reciprocitás 160, 173
- értékítélet 26, 278
- érvényesség 9, 22, 37, 106, 149, 267, 274, 280, 283, 287, 288, 294, 295, 300
- expresszív cselekvés 125, 127, 129
- fizikai jól-lét** 77
- fogyasztói csoport 83, 86, 91, 92, 93, 247, 249
- fogyasztói társadalom 79, 87, 89, 92, 93
- formális szervezetek 178, 179, 191
- formális szociológia 19

- gazdaság** 9–32, 43, 53, 60, 71, 95, 98, 101, 102, 108–111, 113, 117, 130, 134, 144, 145, 147, 149, 155, 157–159, 172, 176, 180, 191, 193–195, 200, 204, 209, 210, 212, 229–231, 233, 260
- gazdaság társadalmi beágyazottsága 32, 130, 158
- gazdasági cselekvés 5, 7, 30, 116, 117, 129, 130, 154, 213, 214, 221, 229, 241
- gazdasági eredmények 30, 116
- gazdasági intézmény 9, 30, 116, 117, 130, 195
- gazdaságszociológia 28–30, 32, 116, 176, gettó 70, 96, 103, 113
- globalizáció 24, 46, 47, 91–95, 108–110, 146, 206–208, 211
- grid computing 236
- gyakorlati szillogizmus** 274
- gyenge kötés 126–130, 169–172
- hálózati szervezet** 167, 173, 185
- hatalom 16, 21, 24, 34, 36, 41, 51, 53, 125, 134, 139, 147, 148, 149, 176, 186, 189, 213–216, 221–225, 230, 231, 266
- hibaszámítás 286, 287, 297
- hivalkodó fogyasztás 79, 81–85, 90, 92
- homo oeconomicus 26, 36, 75, 76, 81, 134, 158, 160–165, 173, 194
- homo sociologicus 26, 31
- human relations 29
- humánökológia 13, 103, 104, 113
- ideáltípus** 16, 20
- individualizáció 20, 63, 66, 67, 91, 98, 100
- indukció 281
- induktív probabilsztikus séma 277
- információ 46–48, 95, 108, 109, 119, 122, 125, 127, 146, 148, 149–154, 158, 165, 166, 169–173, 178, 181, 189, 190, 206, 207, 214, 230, 233, 241, 245, 246–261, 285
- informális szervezetek 178, 179, 191
- innováció 152, 168, 171, 248
- instrumentális cselekvés 125–129
- integráció 17, 18, 22, 45, 47, 58, 176, 187, 194, 195, 207, 210, 239
- intencionális magyarázat 274, 277
- interakció 12, 19, 20, 96–98, 113, 121, 123, 136, 146, 185, 271, 277
- invázió 104
- jövedelem** 53, 59, 68, 69, 75, 82, 87, 93, 101, 113, 188, 193, 195, 201, 211, 244
- kapcsolatháló** 30, 38, 51, 116, 117, 124, 125, 126, 127, 129, 130, 167, 168, 171–173
- kapitalista társadalom 14, 53, 54
- kapitalizmus 15, 16, 18, 21, 24, 28, 30, 35, 54, 55, 67, 88, 89, 91, 93, 158, 194, 198–203, 211, 212, 229
- kommunikáció 7, 23, 24, 34, 35, 40, 41, 82, 90, 91, 122, 146, 183, 188, 207, 211, 224, 233, 237, 238, 243, 252
- koncentráció 43–48, 104, 110, 111, 221, 222, 230
- kooperáció 17, 64, 116, 122–124, 135, 138, 140, 141, 145, 162, 165, 166, 170, 176, 178, 185, 186, 187, 209, 229, 233, 234, 239–245, 260,
- korrupció 147, 230,
- középszintű elméletek 23
- közgazdaságtan 9, 14, 15, 21, 26–31, 81, 115, 118, 120, 135, 149, 158, 164, 167, 191, 192, 204, 244, 265, 273, 279, 286, 295,
- közjóság 115, 119, 120, 123, 136, 137, 140, 141, 245, 151, 245, 246
- közlekedés 78, 89, 96, 101, 102, 105, 107, 134, 139, 176, 202, 203, 207, 221, 270,
- közösség 7, 14, 17, 31, 35, 36, 38, 40, 46, 54, 63, 65, 67, 70, 72, 77, 78, 88, 99, 100, 109, 116, 119, 121–124, 128, 129, 133–143, 146, 154, 171, 180, 194, 195, 202, 211, 215, 217, 218, 225, 228, 236, 239–245, 251, 257, 258, 260, 265, 268, 278
- kulturális újratermelés 37, 48
- kutatási folyamat 279, 291–293, 300

kvalitatív módszertan 295

kvantitatív módszertan 280, 295

látens funkció 23, 274, 277

legitimitás 134, 215–219, 225, 231, 266,
lobbizás 16, 134, 215, 216–219, 225, 231,
266

magaskultúra 101

manifeszt funkció 23, 274, 277

„McDonaldizáció” 46, 88, 89, 91, 93, 206,
207

mechanikus szolidaritás 17, 29, 176

média 7, 23, 24, 41, 43–48, 58, 59, 61–66,
109, 224, 233, 244, 249, 259, 261, 292, 298

megbízhatóság 119, 121, 146, 283, 287, 288
mérés 286–288, 294

mérési hiba 286, 287

minta 17, 24, 295, 298

modern társadalmak 10, 39, 40, 51, 54, 55,
56, 57, 65, 6, 71, 88, 91, 93, 177, 227

modern város 95, 106, 111

modernitás 10, 11, 58, 59, 62, 64–66, 72, 98,
148, 199, 205

modernizáció 16, 24, 34, 54, 61, 66, 67, 88,
92, 198, 204–208, 211

modernizmus 97

módszertani elvek 268

módszertani holizmus 269, 270

módszertani individualizmus 26, 213, 268,
269, 271, 272, 276–278

módszertani kollektívizmus 26, 268, 269,
270, 278

munkamegosztás 10, 15, 17, 20, 26–30, 83, 87

nagyvárosi életforma 84, 96

norma 119, 134, 145, 177, 214, 215, 221

nyilvánosság 14, 24, 40, 224

objektivitás 14, 31

ökológiai tévkövetkeztetés 275

öksági magyarázat 15, 274, 276, 294

önkéntes szervezetek 122, 123

opportunista viselkedés 122

organikus szolidaritás 18, 29, 176

osztály 15, 55, 71, 84, 151, 201, 269

osztályozás 258, 291

p2p hálózat 234–235

párt 66, 69, 178, 190, 203, 216, 217, 219, 227

peer production 234, 260

politika 29, 60, 96, 101, 102, 204, 21, 215,
220, 223–231

preindusztriális társadalmak 29

pre-kapitalista társadalmak 195

premodern társadalmak 98, 20

presztízs 54, 67, 71, 85, 89, 106, 108, 113,
124, 187

racionális döntések elmélete 30

racionalitás 24, 117, 144, 148, 158, 176, 199,
206, 211, 227, 254, 272, 277, 278

racionalizáció 16, 20

reciprocitás 21, 121, 122, 129, 145, 160, 173,
195

rehabilitáció 108

relációs beágyazottság 116

rend 16, 38, 39, 40, 71, 133, 134, 147, 148,
154, 198, 199, 204, 206, 211, 217, 219

rendszerelmélet 178, 270, 278

reurbanizáció 111

skála 141, 183, 283–286, 295

slum 103, 113

statisztikai törvényszerűség 273, 274

státuszjavarok 83

strukturális beágyazottság 116, 117

strukturális funkcionálisizmus 22

strukturális lyuk 126, 127, 129, 170

szabad szoftver 239–241

szegregáció 104, 106, 107, 113

szektormodell 104, 105

szellemi tulajdon 43, 260

- szervezet 14, 41, 99, 151, 159, 173, 176–192, 220–224, 227, 230, 269, 276,
szervezetek életciklusa 185
szervezetek környezete 179, 180, 192
szervezetek közgazdasági elmélete 191, 192
szervezeti cél 152, 187
szervezeti döntéshozatal 188, 189
szervezeti értékek 188
szervezeti kultúra 186, 192
szociológia 9, 11–34, 52, 53, 57, 73, 75, 95, 115, 126, 133, 155, 158, 176, 198, 214, 231, 263, 268, 273, 277
szolidaritás 11, 17, 18, 29, 124, 133, 176, 187, 188, 251, 308
szubjektív jólét 75, 81, 92
szubkultúra 38, 39, 48, 89, 91, 92, 94, 99, 100, 103, 104, 113
szuburbanizáció 107–114
szukcesszió 104
- társadalmi cselekvés** 16, 35, 99, 155, 213, 263, 264, 267, 268–270, 277
társadalmi hálózat 120, 121, 124, 125, 128, 145, 146
társadalmi jól-lét 77
társadalmi kapcsolatháló 171
társadalmi mechanizmus 124, 276
társadalmi mező 25
társadalmi struktúra 19–21, 26, 30, 96, 108, 112, 116–121, 124, 125, 128
társadalmi struktúra megbízhatósága 121
társadalmi tény 17, 52, 59
társadalmi termelési függvény 77, 78, 93
társadalmi tőke 38, 75, 115–131, 144–148, 159, 166, 169–171, 205, 206, 280,
társadalomtudomány 9–34, 48, 51, 115, 134, 135, 141, 198, 209, 264, 267–269, 272–275, 279, 283, 285, 286, 288, 290, 291, 294, 297–299, 302
taylorizmus 29
technológia 35, 43, 45, 48, 55, 57, 61, 87–89, 93, 95, 143–146, 152, 165, 176, 180–186, 190, 192, 207, 208, 233, 235, 236, 238, 241, 242, 245, 247, 249, 253, 257–261
település 7, 12, 69, 95–102, 112, 113, 114, 137, 180, 207, 275
tényítélet 266–267, 278
természettudomány 11–15, 275, 279, 283, 285, 286, 297
térszerkezeti modellek 104, 113
többmagvú modell 105
tőkejavak 25, 211
tömegmédia 24
törvények 11, 13, 15, 31, 134, 139, 178, 195, 222, 273, 274
tranzakciós költség 125, 145, 147, 149, 151, 153–155, 191, 192, 254
tudásszociológia 21
tudományos módszer 13, 31
- új gazdaságsszociológia** 30
ultimátum játék 160–063, 173
uralomtípus 219, 220
urbanizáció
utcai élet 100
üzleti csoport 166, 167, 173
- vállalkozás** 119, 123–124, 143–144, 147–148, 163, 165, 172, 178, 185–186, 196, 198–200, 205, 251
valószínűségi kijelentések 12
varázstalanítás 16
város 10, 13, 18–19, 24, 26, 39, 54, 61, 68, 70, 84, 95–114, 119, 140, 198, 201–203, 207, 258
városi kultúra 19, 96, 97, 99–100
verifikálás 22
vizualitás 100
- zónamodell** 104–105